

طرح جنجالی اینترنت، شاید وقتی دیگر

نگرانی از تنش های مجازی

مردم هر از گاه خبری از احتمال فیلترینگ برخی شبکه های اجتماعی و صحبت و سخنی در خصوص قانون نویسی مجلس می شنوند

گروه سیاسی

مردم نگرانند؛ نگران از نبود نیازهای ضروری و بلکه حیاتی شان. از نبود برقی که این چند هفته، هر از گاه رفته و در تاریکی، تنها، رها مانده اند. از نبود آبی که 10 روز بیشتر است که چنان آنان را در مزیقه گذاشته که شبانه به خیابان ها آمدند که شاید صدای شان را بشنوند. حتی نگران از نیازی که میلیون ها سال، بشر بی آن، بی آنکه کمبودی احساس کند زندگیش را کرده اما حالا، طی همین چند ده سال چنان محوری و بلکه حیاتی شده که قطع دسترسی که هیچ، گاه ساعتی اختلال در دسترسی چنان شهروندان یا همان «کاربران فضای مجازی» را به نقطه جوش میرساند و طاقتشان را طاق می کند که انگار خدایی ناکرده به «تنش آبی و خشکسالی» و «خاموشی» دچار شده اند. شهروندان این روزهای داغ تابستان 1400 را اما درحالی سپری کرده و می کنند که گاه با مصایب ناشی از بی آبی سروکله میزنند، گاه درگیر مشکلات خاموشی و قطع برقند و در این گیر و دار، هر از گاه خبری هم از احتمال فیلترینگ این و آن شبکه اجتماعی محبوبشان می شنوند و صحبت و سخنی درخصوص قانون نویسی مجلس یازدهمی ها در این خصوص؛ قانونی که البته بهتر و صحیح تر است همان «طرح» بخوانیمش و بیش از این جدی نگیریمش اما حالا دیگر نه صرفا طرحی که در کازوی نمایندگان خاک می خورد تا این دوره 4 ساله تمام شود؛ بلکه طرحی که از ابتدای همین هفته در دستورکار پارلمان قرار گرفته و اگرچه پیش از ظهر دیروز، همین که نشست علنی مجلس به دقایق پایانی رسید و خبری از ورود به آن نشد، چند رسانه از سر ذوق و شوقی البته کم دوام، تیر زدند که اعتراضها نتیجه داده و پارلمان محافظه کاران

عقب نشسته است؛ حال آنکه این صرفاً يك خطاي رسانه‌اي بوده، ناشی از ناآشنایی با ساختار و روند کار پارلمان و جلسات علنی‌اش و طرح بحث‌انگیز و جنجالی مجلس یازدهمی‌ها صرفاً به دلیل آنکه در نوبت نخست رسیدگی نبوده و رسیدگی به موارد مقدم طولانی شده، در این جلسه مورد بررسی قرار نگرفته و نمایندگان نهایتاً طرف همین دو، سه نشست علنی بعدی وارد بحث آن خواهند شد؛ طرحی که البته طراحانش نام «صیانت از حقوق کاربران فضای مجازی» بر آن گذاشته‌اند اما کارشناسان بیرون پارلمان و البته حتی بعضی از همین نمایندگان عمدتاً دست‌راستی مجلس یازدهم معتقدند نه تنها حقوق کاربران را صیانت نمی‌کند، بلکه مشخصاً حقوقشان را محدود می‌کند. آنچه اما فارغ از «نگرانی مردم»، بحث از مشکلات ناشی از تنش آبی و اختلال نابهنگام برق‌رسانی را به بحث اینترنت و فضای مجازی پیوند می‌زند، صرفاً آن نیست که این سه به عنوان نیازهای اساسی شهروندان ایرانی، به یکدیگر مشابهت دارند؛ بلکه دست‌کم به جز این، از جهتی دیگر نیز آن دو فقره نخست به این مورد آخري مربوط است و آن، «حق انتقاد و اعتراض شهروندان» است. اینکه وقتی شهروندی آب ندارد، حق دارد که به طور مسالمت‌آمیز اعتراض کند و وقتی به خاموشي نابهنگام و ناشی از ضعف مدیریت برق دچار شد، حق دارد که در چارچوب قانون اعتراضش را بگوید و البته اگر دسترسی‌اش به اینترنت با چالش مواجه بود، از این حق برخوردار است و حتی آن‌طور که از قضا همین دو، سه روز گذشته رییس‌جمهوری نیز به صراحت مورد تاکید قرار داده، حق دارد «خیابان» را محل بیان اعتراض خود برگزیده و دست به تجمع اعتراضی در اماکن عمومی بزند. اما نکته‌ای دیگر نیز در میان است و آن، اینکه اینترنت و فضای مجازی، نه فقط حقی است که شهروندان محق به برخورداری از آن هستند، بلکه در عین حال فراهم‌کننده فرصت و مجالی است که شهروندان (کاربران) به کوچه پس‌کوچه‌های مجازی‌اش سر بزنند و اینجا و آنجا، از قضا به مسالمت‌آمیزترین شکل ممکن اعتراض کنند؛ هم به اینکه چرا بر فرض حق برخورداری‌اش از این امکان مجازی محدود شده یا قرار است چنین شود و البته هم به اینکه مثلاً چرا وضعیت آب چنین است یا خاموشي گاه و بی‌گاه، کار و زندگی‌شان را به چالش کشیده و همچنین مجالی است برای بیان هزار و يك نقد و گلایه دیگر از کمبودها و کاستی‌ها، خطاب به این مسوول دولتی و آن مقام حاکمیتی که حتی در بخش‌هایی از فضای مجازی که به موجب قوانین رسمی مملکتی، مسدودند.

دیروز که چهارمین روز مرداد ماه 1400 بود و درست 10 روز مانده به مراسم تحلیف رییس‌جمهوری منتخب در صحن علنی یازدهمین دوره مجلس

شورای اسلامی، در حالی فرصتی بود برای آنکه نمایندگان مجلس از 10 شب اعتراض خوزستانی‌ها به وضعیت آب این استان بگویند که در نشست علنی پیشین مجلس که از قضا در اوج همین اعتراضات برگزار شد، جز یکی، دو تذکر و درخواست در این خصوص، عملاً صحبتی از تریبون پارلمان درباره خوزستان نبود. جالب آنکه آن جلسه علنی که با حضور معاون وزیر نیرو برگزار شد، اگرچه به‌طور کلی درباره مسائل برق صحبت شد اما بحث خاصی از خاموشی‌های اخیر هم نبود. هرچه بود همان روز در همین صفحه «اعتماد» از این هم نوشتیم که چرا واکنش «بهارستان» به اعتراضات خوزستان، چیزی است بسیار نزدیک به بی‌تفاوتی و بلکه سکوت. دیروز البته اوضاع متفاوت بود و نمی‌توان گفت که نمایندگان از خوزستان و تنش‌های آبی‌اش نگفتند اما اولاً درباره آن معضل دیگر که همان خاموشی‌ها باشد، چیزی نگفتند و ثانیاً آنچه درباره خوزستان گفته شد نیز چندان برجسته نبود. جالب آنکه دیروز در حالی شاهد این بی‌توجهی یا به تعبیر منصفانه‌تر، «فراموشی» مساله خاموشی‌ها از سوی ساکنان «بهارستان» بودیم که در فاصله چند کیلومتری ساختمان پارلمان، خاموشی و قطع برق «پاساژ علاءالدین»، نه فقط صدای فروشندگان و خریداران حاضر در این مکان تجاری را درآورد و خیابان جمهوری را برای ساعاتی به محل تجمع اعتراضی منتقدان وضعیت مدیریت منابع انرژی و مشخصاً برقرسانی تبدیل کرد، بلکه بنابر ویدیوهایی که بلافاصله و به‌طور گسترده از این تجمع اعتراضی در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی دست به دست شد، تعدادی از دیگر شهروندان تهرانی نیز به معترضان پیوستند. این را هم نباید از یاد ببریم که فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی، همزمان با برگزاری نشست علنی دیروز مجلس و ساعات پس از اتمام این نشست، محل اعتراض کاربران بودند که نگران طرح مجلس برای ساماندهی این فضا یا به بیان دقیق‌تر محدود ساختن آن هستند. کاربران که معتقدند فارغ از آنکه شهروندان به وضعیت آب معترضند یا از خاموشی‌ها گلایه دارند یا مشکلی جز این دو دارند و حتی اگر هیچ مشکلی ندارند، از این حق برخوردارند که آزادانه حرف و نظرشان را ابراز کنند و گلایه و اعتراضشان را از طریق حساب‌های کاربری و صفحات شخصی‌شان در این و آن شبکه اجتماعی به گوش مسوولان برسانند و حالا شاید حتی بیش از آنکه نگران آب و برقشان باشند و مضطرب نسبت به وضع معیشتشان، از این تصویر احتمالی خود که چند صباح دیگر پیرو تصویب طرح جنجالی مجلس یازدهمی‌ها، در حالی که با مشکل آب و برق روزگار می‌گذرانند، حتی تریبونی که برای بیان نارضایتی در اختیارشان بوده نیز از دست برود و بعد، آنها بمانند و مشکلاتی که فضای سکوت بر آن سایه انداخته و گذر زمان نه‌تنها مشکلاتشان را پیچیده‌تر کند، بلکه تیرگی

سایه سکوت را دوچندان و گستردگی و وسعتش را نیز افزون کند.

□□□□□□ □□□□□□ 5 □□□□□□ □□□□□□ :□□□□